

Thijssen-Schoute Thesis Award 2024 – Juryrapport

De jury, bestaande uit prof. dr. Wiep van Bunge (voorzitter), prof. dr. Fokko Jan Dijksterhuis en prof. dr. Leen Spruit, bestudeerde de 6 ingezonden scripties en kent de prijs van 2024 postuum toe aan Tanne Bloks.

In haar masterscriptie, *De verborgen natuurkennis van vrouwen in de vroegmoderne tijd* (Utrecht 2024), richtte Tanne Bloks zich op de rol van vrouwen als kennisdragers in de vroegmoderne tijd, met bijzondere aandacht voor het contrast tussen de uit hun werk blijkende natuurkennis en de contemporaine beeldvorming. Zij analyseerde derhalve niet alleen hoe vrouwen hun kennis in hun werk lieten zien maar ook hoe hun positie als vrouwelijke kennisbezitters werd vormgegeven en besproken door tijdgenoten, dat wil zeggen zij keek ook naar de expliciete en impliciete manieren waarop kennis werd verwerkt en naar het zelfbeeld dat zij daarmee creëerden. Op bewonderenswaardige wijze analyseerde zij de poëzie van Johanna Petronella de Timmerman (1723-1786), de prozateksten van Elisabeth Maria Post (1755-1812) en de schilderijen van Rachel Ruysch (1664-1750) op verschillende niveaus en naar de gelaagdheid van hun oeuvre zelf, daarbij aantonend dat hun literaire en artistieke productie blijkt geeft van zelfstandige en originele kennisvergarig en kennisverwerking. Zij hield daarbij niet alleen rekening met kennis van verschillende aard en oorsprong (emblematisch, natuurhistorisch, procesmatig, interdisciplinair), maar besprak ook hoe vrouwen die zich in het intellectuele domein begaven, door hun omgeving op een bepaalde manier geframed werden, zodat hun bezigheden niet conflicteerden met de heersende sociale structuren. De adequate verwerking van primaire en secundaire bronnen en het ronduit verrassende talent waarmee de gelaagdheid van het werk van deze vroegmoderne vrouwen wordt besproken maken van deze scriptie een klein meesterwerk.

Een eervolle vermelding gaat naar Marieke Gelderbloms *Captured by Numbers*. Deze scriptie biedt een knappe analyse van Nicolaas Struycks *Inleiding tot de algemeene geographie* (1748). Struyck was een beroemd wiskundige die kwantificering toepaste in de geografie. Door zijn werk te vergelijken met dat van tijdgenoten laat Gelderblom overtuigend zien dat zijn streven empirische data te herleiden tot getallen niet moet worden verward met mathematisering. Het ging Struyck niet zozeer om de verklaring van natuurlijke verschijnselen als wel om een zo precies mogelijke beschrijving van geografische feiten - van de hoogtes van bergen en de omvang van de aarde tot de afstand van de aarde tot de zon. Marieke Gelderbloms scriptie is helder geschreven, voorbeeldig gedocumenteerd en getuigt van een indrukwekkende eruditie.

Een eervolle vermelding gaat ook naar Larissa van Vianen, die met haar scriptie over Pierre Lyonet (1706-1789) laat zien hoe nieuwe benaderingen van de ideeëngeschiedenis uitgewerkt kunnen worden. De ondertitel *Publishing Natural History in the Eighteenth Century* laat zien hoe zij heeft onderzocht hoe nieuwe ideeën en inzichten in de achttiende-eeuwse studie van de levende natuur vorm krijgen in de visuele articulatie en publicatiestrategieën. Zij doet dat door het onderzoek en de uitgaves van Lyonet grondig en op diverse niveaus te analyseren.